

"אגורה באהלך עולמים"

(תהילים ס"א)

זמני השבת

ירושלים

כניסה 16:19 יציאה 17:10 ר"ת

17:44

גיליון 239

ישיב-תשפ"ד

נשמת משיח צדקנו

בפרשה אנו נקרא על מעשה יהודה ותמר. תמר מוצאת לשריפה ומוסרת נפש ובלבד שלא לפגוע ביהודה ומכאן למדו רבותינו, שמוטב לו לאדם להשליך עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. מאידך, אנו רואים שליהודה יש כוחות גדולים לקום ולהודות על המעשה ועל שמו אנו קוראים יהודים, שע"י שהודה ולא בוש, זכה למלכות. צריך לדעת, כי ככל שיותר קשה להודות בטעות ובכל זאת האדם מתגבר על הקושי ומודה, יש בו יותר גיוני מלכות.

יהודה ישב בדין של תמר יחד עם אביו יעקב ועם יצחק סבו, איזה קושי עצום יש כאן לקום ולהודות! על כן זכה למלוכה ומכאן נדע כי מהות היהודי, לדעת לקום ולהודות בטעות.

כאשר תמר עומדת ללדת אומרת התורה: "וַיְהִי בְעֵת לִדְתָהּ וַיְהִי תְאוּמִים בְּבִטְנָהּ. וַיְהִי בְלִדְתָהּ וַיִּתֵּן יָד וַתִּקַּח הַמִּנְלֶת וַתִּקְשֹׁר עַל יָדוֹ שְׁנֵי לְאָמָר זֶה יִצְאָר רֵאשֶׁנָּה. וַיְהִי כְּמִשִּׁיב יָדוֹ וַהֲנֶה יִצְאָר אַחֲיוֹ וַתֹּאמֶר מֶה פָּרַצְתָּ עָלַי פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ".

על פסוקים אלו מתעוררות שלוש שאלות: ראשית, מדוע חשוב לתורה להדגיש את עניין קשירת החוט ע"י המיילדת? שנית, התורה פותחת בלשון נקבה: "וַתֹּאמֶר מֶה פָּרַצְתָּ עָלַי פֶּרֶץ" ומסיימת בלשון זכר: "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ". מה פשר השינוי? ושאלה אחרונה, בלידת יעקב ועשו שגם הם היו תאומים כותבת התורה: "ותומים" ואילו כאן, "תאומים". מדוע פעם לשון מלא ופעם לשון חסר?

האלשיך הקדוש פותח לנו פתח להבנה ואומר: לאחר שהמית הקב"ה את ער בנו הבכור של יהודה שהיה נשוי לתמר, אמור היה אוני אחיו לייבם את תמר. אמר אוני, אם אני מייבם את תמר, שמו של הילד יהיה על שם ער שאומרת התורה שצריך היבם להקים שם לאחיו. מגלה האלשיך שפרץ וזרח שנולדו לתמר, הם ער ואוני. אוני מבין שאם הוא מביא ילד אחד, תהיה המלכות מער והיה חפץ אוני, שממנו תצא המלכות.

ולא נתפלא על הידיעה שלהם על כך שהולכים להוליד נשמת מלכות, שהרי אפילו בנות לוט ידעו כי מיהודה יצאו מלכים. אמרו בנות לוט "נחיה מאבינו זרע" ולא כתוב נחיה מאבינו בן אלא זרע, אותו זרע שבא ממקום אחר וזה מלך המשיח. ולכן, כמו שבנות לוט ידעו שתצא מהם מלכות, כך ער, אוני, יהודה ותמר ידעו שמהם יצא מלך המשיח.

אמר אוני, אני אקח את תמר אבל אגרום לכך שלא תתעבר בכדי שלא יזכה ער למלוכה. בנוסף, לא נתן את תמר לשלה אחיו שייבם אותה בכדי שלא לאבד את המלוכה. חשב אוני, שלבסוף הוא יביא בן מאישה אחרת וכך יזכה למלוכה. מה עשה הקב"ה? המית גם אותו. ברגע זה נפלה תמר לייבום לפני שלה ואם היה שלה מקים זרע לאחיו, היה זה דווקא לאוני כיוון שנאמר בית אחד אתה בונה ואין אתה בונה שתי בתים ויכול להקים זרע אחד בלבד וזה הזרע של האחרון. לכן, לגלגל הקב"ה שיחזור הייבום ליהודה שהוא האב ואצלו שורש ער ואוני.

כאשר יהודה עושה את המעשה, תמר מתעברת בתאומים. לכן אומרת התורה "תאומים בבטנה" שאלו הם ער ואוני. וצריך לדעת שזכו לזה כיוון שהיו צדיקים למעט מעשה זה ולכן חזר ער בפרץ ואוני בזרח.

כאשר יצאו לאוויר העולם, דחף אוני את ידו ורצה לצאת ראשון בכדי שהמלכות תצא ממנו ובכך ישלים את המהלך שלו. המיילדת בטוחה שער יצא ראשון וקשרה לו חוט שני לראות אם הוא משלים את המהלך של היציאה והוא יהיה פטר רחם. ברגע שהחזיר ידו, מייד קפץ פרץ, דחף את עצמו ויצא ראשון. "וַתֹּאמֶר מֶה פָּרַצְתָּ עָלַי פֶּרֶץ", המיילדת מחפשת את החוט ובטוחה שנשמת אוני יצאה ראשונה, אבל לבסוף יצא פרץ.

אומר ר' בחיי: בתורה כתוב: "ויהי כמשיב ידו" - מלמד שידו של זרח בחוץ היתה ופרץ דחף עצמו ונולד ראשון ולכן כ' הדמיון שלא השיב ידו.

אומר **המדרש רבה**: ויקרא שמו פרץ (כאן יהודה נכנס לתמונה ונותן את השם לפרץ). זה רבה על כל הפריצים ממך יעמודו (זה מלך המשיח שיפרוץ יותר מכל מלך, מסוף העולם ועד סופו). כל הפורצים (מלכים) ממך עומדים שנאמר עלה פרץ לפניכם. זו הכוונה 'מלך פורץ' לו גדר לעשות לו דרך'. חיבר ר' ישראל ג'א'רה את הפיוט לך דודי בו אנו אומרים: "ימין ושמאל תפרוצי ואת השם תעריצי, על ידי איש בן פרצי ונשמחה ונגיילה". זה פרץ, מלך המשיח שכאשר יבוא, נגיל ונשמח!

בשם פרץ יש עומק גדול ומה כוונתו של יהודה בשם זה? ידוע שדוד היה רועה צאן ויום אחד ביקש ממנו אביו שילך לאחיו שבמלחמה וייקח להם אוכל ויביא מהם גט לנשותיהם. דוד מגיע למערכה וגולית היה מקלל ומחרף את הקב"ה. כל גיבורי החיל היו שם ודוד לא מבין מדוע אין אף אחד שקם על גולית. ניגש דוד לשאול בכדי להילחם בגולית, שאל שאול במה תילחם: אמר לו דוד, אסתרד. עמד שאול ונתן לדוד את השריון שלו והיה בדיוק למידותיו של דוד, ללמדך שמלך כיוון שנמשח בשמן המשחה, נעשה ארוך (שאלו היה גבוהה דוד נמוך). שאול ראה זאת ונחלץ והכניס בו עיני הרע. הבחין בזה דוד ויותר על השריון בטענה שהוא כבד. ירד דוד לנחל ולקח חמשה חלוקי נחל. אומר **הילקוט שמעוני**: אבן אחת כנגד הקב"ה, אבן אחת כנגד אהרון ושלשה אבנים כנגד שלושת האבות. אמר אהרון, לא אני גואל הדם? האבן שלי תפרע מגולית.

כיצד אהרון גואל הדם? כתוב בנביא: "וַיַּעֲמֵד וַיִּקְרָא אֶל מַעֲרַכְתּוֹ וַיִּשְׁרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תִצְאוּ לַעֲרֹף מִלְחָמָה הַלּוֹא אֲנִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׂאוֹל בְּרוּ לָכֶם אִישׁ וַיֵּרָד אֵלָיו". אומר **התרגום יונתן בן עוזיאל**: מה אתם נלחמים, אני גולית מגת שהרגתי את בני עלי, חופני ופנחס הכהנים. על כן אהרון הכהן הוא גואל הדם ומבקש שהאבן שלו תהרוג את גולית. אומר הקב"ה, ולא לפני חירף וגידף? עלי לפרוע ממנו באבן שלי. לכן כתוב "וויפול על פניו". היה צריך ליפול לאחוריו, אבל בא מלאך ודחפו ונפל על פניו, כך שהפה שחירף וגידף יאכל עפר. דבר אחר, שהיה דגון (ע"ז) מצויר על ליבו, לקיים את ונתתי פגרכם על פגרי גיולכים.

מה עשה שאול? ביקש מאבנר שיברר מי זה הנער הזה. שואלת **הגמרא ביבמות**, מה כוונת שאול מי הנער? וכי לא הכיר אותו? הרי היה דוד מנגן לו והיה נושא כליו של שאול. אלא כוונת שאול היתה לבדוק האם דוד מפרץ או מזרח. אם מפרץ, מבין שאול שהכיסא שלו בסכנה ואם מזרח, לכל היותר יהיה יועץ טוב.

כאן אנו רואים מה זה גדר של מלך פורץ לו גדר. יש אדם מכוונת מלחמה כפשוטו (גולית) שעומד מוכן עם כל ציוד המלחמה. בא דוד ועומד מולו עם חמש אבנים. מראה דוד, שמלבד הביטחון הגדול שלו הקב"ה והאומץ שלו, יש אצל דוד דבר חדש, הוא מביא חשיבה אחרת פורצת דרך. לא להירגע משום דבר בעולם ומאידך בא למלחמה עם אבנים. עד כה לא מצאנו מלחמה עם אבנים, דוד מלמד שלא צריך כוח ולסמוך על מטוסים, רק להכניס את השם יתברך.

אומר דוד לגולית: "וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בַּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאֲנִי בָא אֵלַיךְ בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעֲרַכּוֹת וַיִּשְׁרָאֵל אֲשֶׁר חָרַפְתָּ הַיּוֹם הַזֶּה וְסָרַדְתָּ וַיְהִי בְּיַדִּי וְהִפִּיתִךָ וְהִסְרֵתִי אֶת רֵאשֶׁת מַעֲלָיִךְ וְנָתַתִּי פֶּגֶר מִחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל. וַיִּדְעוּ כָּל הַקָּהָל הַזֶּה כִּי לֹא בַחֶרֶב וּבַחֲנִית הַיּוֹשֵׁעַ יְהוָה כִּי לַיהוָה הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדוֹ". וַיִּחַזַּק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בְּקִלְעוֹ וּבָאָבוֹ וַיִּתֵּן אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמִּיתֵהוּ וְחָרַב אֵין בְּיַד דָּוִד. וַיַּעֲמֵד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלַח מִתְּעִרָה וַיִּמָּתְתֵהוּ וַיִּקְרַת בָּהּ אֶת רֵאשׁוֹ וַיִּקְרָא הַפְּלִשְׁתִּים כִּי מַת גְּבוּרָם וַיִּגְסוּ". לאחר שהרגו דוד באבן, לקח את חרב גולית וכתר את ראשו.

יהודה הולך לתת שם לשורש נשמת דוד וקורא לו פרץ, מלשון פריצת דרך, זו נשמה שפועלת בצורה שאינה מוכרת, הוא פורץ דרך לסמוך רק על השם ולא על הכוח האיש. זה מזכיר את המעשה במלך ששאל מה עדיף, חכם או נביא? אמרו לו חכם עדיף. אמר המלך אם כך, אני אכנס לעיר מאחד השערים ויכתוב החכם מאיזה שער נכנסתי.

לעיר היו שני שערים אחד גדול ואחד קטן. אמר המלך, וודאי משער החכם שראוי למלך להיכנס מהשער הגדול ולכן אכנס מהקטן. כשהגיע לקטן אמר, וודאי גם החכם יחשוב כמוני וכדאי לחזור לשער הגדול ושוב חשב לחזור לקטן וכי. מה עשה לבסוף? סיתת פתח חדש בחומה והיה בטוח שניצח את החכם. היגע וראה פתק עליו כתוב: מלך פורץ לו גדר לעשות לו דרך. התפלל המלך, איך ידע החכם? אמר לו, אמרתי וודאי המלך יעשה דבר חדש ויחשוב מחוץ לקופסא ויפרוץ דרך חדשה.

מזה חשב שאולי, עד אותו רגע אין שום מלחמה עם אבנים, זה פרץ, פריצת דרך חדשה.

זה היה פירוש אחד מדוע קרא לו פרץ ויש פירוש נוסף עמוק יותר.

אומרים רבותינו **במד"ש רבה**: וירד יהודה מאת אחיו- אנכי ידעתי המחשבות. שבטים עסוקים במכירת יוסף. יוסף עסוק בשקו ותעניתו, ראובן בשקו ותעניתו ויעקב בשקו ותעניתו. יהודה עסוק לקחת לו אישה והשם עסוק לברוא אורו של משיח.

מה רוצים רבותינו להשמיע בזה שכולם עסוקים? אם נתבונן במצב של ישראל, נראה שהם בסוג של ירידה ושפל. השבטים עסוקים במכירת יוסף, ראובן על שבלבל יצועי אביו, יעקב בוכה על יוסף ויוסף על יעקב, כולם בצער ואין זו מדרגה של ישראל. בזמן הזה אף אחד לא מצפה שתרד נשמת משיח שיגלה אורו בעולם. אומרים לנו רבותינו, במצב כזה של שפל, החיצוניים לא מבינים שעומד הקב"ה להוציא מבר גדול, הם בטוחים שיצא אסון ולכן אינם מתערבים. איך יצא מיהודה שבא על כלתו ברכה? איך מבנות לוט עם אביהם תצא נשמת משיח?

אומר אחד מתלמידי האר"י, השתלשלות מלך המשיח מוכרח בדרך עקלתון והיסך דעת של המקטרג, שלא יעלה בדעת המקטרג ולא יריגיש בו ולכן, תחילת השתלשלותו ע"י לוט ובנותיו והרמו שכתוב: לא ידע בשכבה ובקומה. מי לא ידע? השם? לא ידע, שהסיח השם את דעתו והיה נראה שיש כאן צד ממזרות ולא יעלה בדעתו שיצמח אור גדול ומלכות ישראל בהשתלשלות זו.

כך אצל תמר ויהודה וכך אצל בועז ורות, הכל בדרך סוד להעלים מעיני השטן שלא יקטרג. זה הדגש של רבותינו שכולם עסוקים והשם בורא אור משיח.

אומר ה**נביא זכריה**: "גם את בָּדָם בְּרִיתָךְ שֶׁלַחְתִּי אֲסִירֶךָ מִבּוֹר אֵין מַיִם בּוֹ". בדם- נוטריקון, משיח בן דוד. בריתך- נוטריקון, בועז, רות, יהודה, תמר כלתו. שלחתי- כיצד הגיע נשמת דוד? עם בועז ורות, מה הקשר? אסירך מבור אין מים בו. אם אין מים, מה יש בו? כוחות קלי' ולכן מבור זה שלח את הנשמות. זה רמז לדרך בה מוריד השם נשמות גבוהות לעולם, כאשר כולם עסוקים בשק ותענית.

כאשר עם ישראל אחד וירצו הטבה מהשם, יעמוד המקטרג ולא יאפשר זאת. גם אם מגיע לאדם טובה, אחיו ימנעו זאת ממנו. אומרת ה**גמרא בשבת** (נה): "מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקב"ה וחור בה לרעה, חוץ מדבר זה. דכתיב: ויאמר ה' אליו, עבור בתוך העיר בתוך ירושלים והתוית תיו על מצבות האנשים הנאנחים והנאנקים, על כל התועבות הנעשות בתוכה וגו'. א"ל הקב"ה לגבריא, לך ורשום על מצחן של צדיקים תיו של דיו שלא ישלטו בהם מלאכי חבלה ועל מצחם של רשעים תיו של דם כדי שישלטו בהן מלאכי חבלה. אמרה מדת הדין לפני הקב"ה, רבשי"ע מה נשתנו אלו מאלו? אמר לה, הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים. אמרה לפניו, רבשי"ע היה בידם למחות ולא מיחו. אמר לה, גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם, לא יקבלו מהם. (אמר) לפניו, רבשי"ע אם לפניך גלוי, להם מי גלוי? והיינו דכתיב: זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית ועל כל איש אשר עליו התיו אל תגשו וממקדשי תחלו וכתוב ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית. תני רב יוסף, אל תקרי מקדשי, אלא מקדושי. אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תיו". אלו צדיקים ללא רבב ועל אף שראוי להם להחתם לחיים, באה מידת הדין והם מתים ראשונים.

אומרת ה**גמרא סנהדרין** (קב): "אמר ר"ג, אחאב שקול (חצי עבירות וחצי מצוות) היה שנאמר: ויאמר ה' מי יפתה את אחאב? ויעל ויפול ברמות גלעד. ויאמר זה בכה וזה אומר בכה. מתקיף לה רב יוסף, מאן דכתב ביה, רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני ה', אשר הסתה אותו איזבל אשתו. ותנינא, בכל יום היתה שוקלת שקלי זהב לעבודת כוכבים ואת אמרת שקול היה? אלא אחאב וותרן בממונו היה ומתוך שההנה תלמידי חכמים מנכסיו, כיפרו לו מחצה. ויצא הירוח ויעמד לפני ה'- ויאמר אני אפתנו. ויאמר ה' אליו, במה? ויאמר, אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. (מיכה מתנבא שאחאב ימות במלחמה ומוזהר אותו, אבל הוא העדיף לשמוע לנביאי השקר שלו) מאי רוח? א"ר יוחנן, רוחו של נבות היזרעאלי".

אחאב הרג את נבות ועכשיו יש הזדמנות להיפרע ממנו. הרוח הולך להטעות את כולם שימליצו לאחאב לצאת למלחמה ומראה להם שחזור לגיבור ושם ימצא את מותו.

מידת הדין רוצה להוציא למלחמה ואין מי שמצליח, עד שנבות מתנדב. למידת הדין יש כוח להפך הטוב ולרע וגם פעמים שמי שמגיע לו רע, לא ניתן לעשות לו דבר. כל זה כאשר ישראל בעולם וקשורים זה בזה. בתקופת בנות לוט, לא היה עם ישראל ואם כן, מדוע צריך הקב"ה להעלים מהקלי' הורדת נשמת מלך המשיח במואב? גם אצל יהודה ותמר, עדיין אין עם ישראל, יש רק שניים עשר שבטים ועל מה יש לקטרג? מדוע צריך הסתרה?

בכדי לתרץ את הדברים, נביא את דברי ה**מגיד ממזריץ'**: אומרת התורה: "וַיִּבְרַךְ יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וַיְצַוּם אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם". במצרים היתה גאולה ע"י התגלות אלוהותו בכבודו ובעצמו יתברך, על כן היה מופת גדול על חידוש העולם שהוא יתברך מחיה ונותן חיות, היינו התורה (מעמד הר סיני) והכל היה שיועד שיש אלוקים בארץ. כי קודם שיצאו ישראל ממצרים שכחו ולא ידעו מהבורא כלל, על כן אירע השם מופתים במצרים בכבודו ובעצמו ושינה מערכות, להודיע שהוא היוצר ואין זולתו וזה שנאמר וידעת כי אני ה'".

לזה יהיה כמה מניעות, כי זה לעומת זה עשה השם וכמו שבעת זו היה צורך להתגלות להודיע שיש אלוקים בארץ וידעו אותו, כך היה הקלי' מתנגד מאוד. התלבשה הקלי' בפרעה ולכן כתוב: ויקוצו מפני בני"י, שלא רצה להזדקק להם כלל והיו משלחים אותם בשמחה בכדי שלא יתגלה אלהותו יתברך בארץ. (הקלי' אומרים לפרעה להוציא את בני"י, בכדי שלא יתגלה הקב"ה כי אינם מוכנים לקדושה. מה קרה? הקב"ה מכביד את לב פרעה, למען שיתי אותותי אלא בקרבו ולמען ספר שמי בכל הארץ).

אומר הרב, לכוחות הטומאה תמיד יש טענה לפני השם, שהוא ברא את עולמו וחייב איזון בבחירת האדם. אם רוצה השם לגלות כבודו בעולם, הם רוצים משהו בתמורה. אומר ה**גמרא**: שבשעה שביקשו חכמים לבטל את יצר הע"ז, נלקחה נבואה מישראל וזאת למה? כי אם מחליש השם את כוח הכפירה בעולם, יש להחליש גם את כוח הקדושה ולשמור על איזון בבחירת האדם.

כך שהקב"ה רוצה לגלות את כבודו בעולם, ממילא תתקלקל הבחירה והיה צריך להכביד את לב פרעה. ומה אירע? שמונים אחוז מישראל מתו במכת חושך ולא יצאו ממצרים. למרות הגילוי האלוהי, הצליח כוח הטומאה להחזיק את האנשים.

אם נפתח את העיניים נראה, כי מה שהיה הוא שיהיה. הקב"ה הביא עלינו מכה כה קשה ולאן אנשים לוקחים את הדברים? הערב רב מעורב בתוכנו ולא נותנים לקדושה לפרוץ החוצה. כך היה בדיוק במכת החושך, מודיעים לכולם שיוצאים ממצרים ויש מי שאינו רוצה.

נחזור ליהודה ותמר, אצלם עדיין לא נעשה הבירור של ישראל בשלימות, רק מיעקב יצאו כולם שלמים והטומאה רוצה את הכוח שלה מנגד. עוד לפני שיש יהודים בעולם, הקב"ה רוצה להוריד נשמת משיח שתפקידה וכוחה הוא לבטל את כוח הטומאה. הקלי' מתנגד בין אם עם ישראל כבר קיים או שלא, הם מבקשים את נקודת האיזון. מה עושה הקב"ה? מעלים מהם את הדבר וזו הנהגת הייחוד. אור הייחוד חייב להתפשט בעולם למרות טענת הקלי' וזה עד הולדת פרץ, זה מלך פורץ לו גדר לעשות לו דרך. שהתכלית היא 'מביא גואל לבני בנייהם **למען שמו** באהבה'.

זה דוד, זו חשיבה מחוץ לקופסא ולא להתבונן רק בארבע האמות שלך. צריך לתפוס את העולם כי הוא בורח ונזכור שיש חיים אחרי המוות. הקב"ה עובד על אורו של משיח כבר מתחילה, עוד לפני שיש עם ישראל ויש מי חושב שהדבר לא יקרה? הרי אין מי שיוכל לעכב על דבר זה. ברגע אחד נתפשט הקדושה בכל העולם, השאלה היא היכן זה תופס אותנו?!

לסיום, אומר המדרש על מעשה יהודה ותמר. שביקשה תמר את העירבון מיהודה (חותם, מטה ופתיל) נצנצה בה רוח הקודש. חותם- מורה על המלכות כמו שנאמר "כחותם על לב היום שימני". מבקש שלמה שמלכות בית דוד תהיה קרובה ללב הקב"ה. פתיל- זו סנהדרין המצוינים בפתיל תכלת (בגד ייחודי להם). מטה- מלך המשיח. שנאמר: ויצא חוטר מגזע ישי מטה עוזך ישלח ה' מציון. בעצם ביקשה תמר את מלך המשיח! המדרש מספר שהיו מצערים את תמר ומועכים את בטנה והיתה אומרת, מעוברת אני במלך המשיח ומסלקת אותם.

ספר בראשית הוא שורש לבריאה, הקב"ה מוציא נשמת משיח ע"י פרץ, זה מלך פורץ לו גדר לעשות לו דרך. יהי רצון שנוכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.